

SZEMÉLYI HÍREK

A „Tanár Úr” 80 éves*

Schmidt János, László (a második utónevet nem használja) Zalaegerszegen, 1933. július 23-án született. Nős, három gyermeke, hat unokája van. 1993. július 23.-án, 42 éves munkaviszony után ment nyugdíjba.

Iskolai végzettsége

Általános Gimnáziumi érettségi /Zalaegerszeg Zrínyi Miklós Gimnáziumban 1951 évben. Gépipari Technikum a Csepeli Kossuth Lajos Gépipari Technikumban érettségivel 1957. Két éves energetikus képző felsőfokú képzés Csepelre kihelyezett tagozaton 1959. Műszaki Egyetem Gépészmérnöki kar Épületgépész ágazaton, a diploma megszerzése 1966. Mérlegképes könyvelői tanfolyam elvégzése a Közgazdasági Egyetemen. Mérnök Közgazdász Egyetemen elvégzett egy év.

Munkássága

1951–1964 Csepel Vas és Fémművek Öntöde gyárában segédmunkásként kezdett és távozásakor a gyár főmechanikusa volt. Csepelen ismerte meg a szakmát, amint mondta, sokkal többet tanult, mint a Műszaki Egyetemen. Tisztelte, az egyszerű szakmunkásokat, akiktől a legtöbbet tanulta. Csepelen megbecsülték, volt egy ígéretes állás ajánlata is,

mégis megpályázta és elnyerte az Operaház főmérnöki állását.

1964–1967 pályázat útján a Magyar Állami Operaházba került, ahol az intézmény főmérnökeként dolgozott. Hozzáfogott a hidraulikus mozgatású színpadgépezet felújításához. Első évben kicserélte a teljes csővezetékrendszert, második évben a dugattyús rendszerű vezérlést újította meg. A harmadik évben, a víztartályokat cserélte. A munka itt azonban abba maradt, pedig a Győri Rába Vagon és Gépgyár és a Csepeli Vas és Acélöntödék vállalták volna a 9 bar nyomású munkahengerek felújítását, nem volt ember, aki ezt a rekonstrukciót folytatta volna. Az Operaház teljes rekonstrukciója során, a hidraulikus mozgatású színpadgépezetet, NDK gyártmányú, elektromechanikus színpadgépezetre cserélték. A jelenleg is működő színpadgépezetet, azóta többször is átalakították, modernizálták. Az üzemeltetők az NDK berendezések működéséről, hibáiról igen sok cikket írtak a szakfolyóiratokban.

1967–1982 pályázat útján Fővárosi Tanácsnál helyezkedett el, ahol az akkor tizenhét tanácsi színházat összefogó Színházi Műszaki Iroda igazgatójaként dolgozott.

1967 év augusztusában, a Főváros átvette

a Kulturális Minisztériumtól, a budapesti színházak felügyeletét. Felkérték, hogy pályázza meg a főmérnöki posztot, melyet elnyert és létrehozta a Színházak Műszaki Irodáját. Az iroda a Madách Színházban működött, az „albérletért” négy évig a Madách Színház főmérnöki tisztjét is ellátta.

Több fővárosi színház rekonstrukcióját irányította ez idő alatt pl. Radnóti Színház, Báb-színház, a jelenlegi Kolibri Színház, Újszínház, Operettszínház stb. 1972-ben a Színházak Műszaki Irodáját összevonták, a Fővárosi Tanács Művelődési Főosztály Műszaki Irodájával, ahol, mint igazgató helyettes dolgozott. A színházak mellett, szakközépiskolák, nevelőotthonok, múzeumok és a könyvtárak műszaki munkái is hozzá tartoztak.

1987 a József Attila Színház főmérnöke, ő bonyolítja, le az intézmény rekonstrukcióját.

Egyre kevesebb ideje jutott a színházakra, ezért vette örömmel, a József Attila Színház igazgatójának Szabó Ervinnek meghívását, hogy mint a színház főmérnöke, vezényelje le a színház rekonstrukcióját. Egy volt párházi kultúrteremből, az adott kor technikai adottságai mellett, színházat hozott létre.

1987 novemberétől – a József Attila színház rekonstrukciójának befejezése után – tanácsi biztosként, a Pestlőrincen épülő Szín-

házak Központi Műtermeinek építkezését irányította. Új tervezővel, kivitelezővel és bonyolítóval, fél év alatt elkészítette az Új Műterem Házat.

A Műterem elkészülte után, igazgatóként dolgozott ott 1993-ig, és innen ment nyugdíjba 42 évi munkaviszony után, 1993 július 23.-án. Még két éven keresztül tanácsadóként tevékenykedett a Műteremnél.

1995-től, mint nyugdíjas két évig volt a Budapesti Kamaraszínház főmérnöke, ez idő alatt kitanította utódját.

1969-ben a Művelődésügyi Minisztérium felkérésére létrehozta a Színház és Filmművészeti Egyetem keretén belül a Felsőfokú Színházi Műszaki Vezetőképzőt, melynek vezetője volt 38 évig 2007. év szeptemberéig. Ekkor, saját elhatározásból a tanítást befejezte és a vezetést átadta.

Komoly munkát igényelt, a színházi műszaki középvezetők és műszaki vezetők szakmai képzésének megszervezése, a tananyag összeállítása, és az oktatók kiválasztása. Utólag elmondható, hogy ez a munka sikeres volt, hiszen a Vezetőképzőt felsőfokú képzéssé nyilvánították és érettségihez kötötték.

1972-ben elkészítette és megszervezte, az OKJ-ben (oktatási jegyzékben) is szereplő színházi, díszítő, zsinóros és alsógépezelő, hangosító és világosító tanfolyamok tematikáját és hozzá jegyzeteket írt. Ezeket a jegyzeteket, még ma is használják, bár a legújabb technikai megoldásokat, ezek már nem tartalmazzák. Az elmúlt években is két tanfolyamot bonyolított le, ahol a fő tantárgyak oktatását ő végezte.

A Felsőfokú Színházi Műszaki Vezetőképző ma is sikeresen működik, olyan megszállott műszaki szakemberek irányításával, mint Schmidt János.

Alapító tagja, a Magyar Színháztechnikai Szövetségnek és 12 éven keresztül az elnöke. Jelenleg a vezetőségben, mint örökös tiszteletbeli elnök tevékenykedik.

A Kulturális Minisztérium javaslatára színháztechnikai szakértőnek nyilvánították és 1969-ben szakértői munkára jogosító engedélyt kapott.

1970. évtől az Igazságügyi Minisztérium szakértőjeként is dolgozik színházi, cirkuszi és vidámparki területen. 2012-ben az Igazságügy területén végzett 42 éves munkája után megkapta az „ÖRÖKÖS TAGSÁG” oklevelét, az azzal járó díszes okmánnyal.

2006 márciusától a Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara tagja. A Kamarától szakértői engedélyt kapott a daruk, emelőberendezések, emelőszerkezetek és a munkabiztonság területére.

A munkavédelem és munkabiztonság területén végzett tevékenysége

1954-ben még Csepelen került első ízben kapcsolatba a munkavédelemmel.

Az operai munkavégzése során naponként szembesült, munkavédelmi problémákkal, és mint a Művész Szakszervezeti tagot beválasztották a szakszervezet mellett működő Mérnök Műszaki Tanácsba és a Munkavédelmi Bizottságába, ahol eleinte tag, később, mint a Bizottság elnöke, tevékenykedett. Részt vett az 1972 évben kiadott MÜBEO (Művészeti Balesetelhárító és Egészségvédő Óvórendszabály)/ szövegének megszerkesztésében. 1990-ig rendszeresen részt vett a Művész Szakszervezet által szervezett munkavédelmi továbbképzésen első időben, mint hallgató, később, mint előadó.

A Színművészeti Egyetemen közel 17 évig tanított tűz-és munkavédelmet. Munkavédelmi oktatást végez színházakban, művelődési intézményeknél. Legutóbb a Művészetek Palotájában oktatott műszaki dolgozókat munkavédelemre.

A minisztérium megbízása alapján, harmadmagával dolgozta ki, a 35/1997./XII.05./MKM. számú Színházművészeti Biztonsági Szabályzatot (Sz.B.Sz.), a 93-as munkavédelmi törvény alapján, a MÜBEO figyelembevételével.

A cirkuszok területén, közel harminc éve foglalkozik a munkavédelmi ellenőrzésekkel, a biztonságtechnikával, a rekvizitek ellenőrzésével. Jelenleg is ezt a feladatot végzi hivatalosan az Artistaképző Iskolánál és a MACI-VA Kht. - nél.

A fővárosi és a vidéki színházak többségénél, a színpadtechnikai rendszerek biztonságtechnikai ellenőrzését végzi a mai napig.

Végezetül álljon itt Schmidt János „ars poeticája”, ahogy saját maga értékeli szakmai pályafutását:

„Ennyi sokrétű munkavégzés után, az ember joggal teheti fel a kérdést, hogy elégedett-e önmagával és mit csinálna esetleg másként, ha újra kezdené. Azt hiszem az a válaszom, hogy minden úgy csinálnék, mint ahogy csináltam.

Élégedett vagyok a múltammal és úgy érzem jó volt az irány, amit követtem. Azonban, amikor ezt az értékelést adom magamról, minduntalan fölvetődik bennem egy gondolat, egy befejezetlen munkámmal kapcsolatban. Elkezdtem ugyanis az Operaházban a 80 éves hidraulikus színpadrendszer rekonstrukcióját. Kicséréltetem a teljes csőhálózatot, a három víztartályt és a teljes hid-

raulikus vezérlőrendszert. Még két nyári leállásra lett volna szükség, hogy a díszletmozgató hengereket és a süllyedő utcák hidraulikus rendszerét kicseréljék.

A munka elvégzéséhez, annak idején megszereztem a Csepeli Vas és Acélöntödék és a Győri Rába Gépgyár ígéretét vezérgazgatói szinten, hogy vállalják a hengerek leöntését, megmunkálását és beszerelését, miután megtekintették a helyszínt. Tehát minden elő volt készítve csak folytatni kellett volna.

Sajnálatos dolog, hogy az utódom és azok, akikre ez a téma tartozott, a könnyebb utat választották és új modern nyugati színpadgépezet beszerzése irányába próbáltak terelni a témát. Végül felsőbb döntés következtében egy NDK által gyártott színpadgépezet került beépítésre, melyet azóta is 30 év után állandó javítgatásokkal igyekszünk olyan állapotba hozni, hogy legalább azt tudja, amit a régi hidraulikus rendszer tudott.

Mikor felsőbb parancsnak engedelmessé átmentem az Operaházból a Tanácsi Színházakhoz, nem voltam annak tudatában, hogy egy egyedülálló műszaki műemlék megmentése lett volna, ha megmarad az eredeti hidraulikus gépezet – természetesen – teljesen felújítva. Csak később döbbsentem rá, hibát követtem el, hogy nem fejeztem be ezt a munkát. Talán módomban is lett volna folytatni évek múlva ezt a hidraulikus rekonstrukciót, mivel amikor az Operaházban vezető váltás volt és a műszaknál is átrendezések történtek, több alkalommal megcsörrent a telefonom és hívtak vissza főmérnöknek. Én minden alkalommal nemet mondtam egyrészt, mert a tanácsi színházak műszaki ügyeit szívesen irányítottam és semmi okom nem volt, hogy ezt a munkakört otthagyjam. Másrészt volt egy fogadalmam, hogy ahonnan eljöttem, oda soha nem megyek vissza főállásba dolgozni. Ezt egész életemben eddig meg is tartottam.

Azzal zárom az életem ismertetését, amit órák alatt sokszor elmondtam a tanítványaimnak, hogy tisztelettel viseltessenek a színpaddal szemben ez a „művészet szentélye”, fogadják el az alárendeltséget a művészettel szemben, szeressék a színházat, becsüljék meg a munkahelyüket, de ne felejtsek el, hogy a szakmai tudás mindenkor a legfontosabb.”

**Összeállította és lejegyezte:
Korponai Ferenc**

* Hosszabb riportban szerettünk volna bemutatni Schmidt János munkásságát 80. születésnapja alkalmából. Ez elől mereven elzárkózott. Megkeresésünkre közvetlen munkatársának segítségével kaptuk a fenti – korrektúra és minden változtatás nélkül – anyagot.
Szerkesztőséggel